

Bank Spółdzielczy w Chodzieży

OPIS SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ W BANKU SPÓŁDZIELCZYM W CHODZIEŻY

System kontroli wewnętrznej obejmuje wszystkie jednostki organizacyjne Banku i jest dostosowany do charakteru, profilu ryzyka i skali działalności Banku.

1) Cele systemu kontroli wewnętrznej.

Celem systemu kontroli wewnętrznej Banku jest wspomaganie zarządzania Bankiem, realizacja wyznaczonych celów, w tym usprawnianie realizacji zadań Banku oraz zapewnienie bezpieczeństwa i stabilnego jego funkcjonowania, przyczyniające się w szczególności do zapewnienia:

- a) skuteczności i efektywności działania Banku,
- b) wiarygodności sprawozdawczości finansowej,
- c) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku,
- d) zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

2) Rola Zarządu Banku, Rady Nadzorczej i Komitetu Audytu.

Zarząd Banku odpowiada za zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie we wszystkich jednostkach/komórkach organizacyjnych Banku, funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, który obejmuje funkcję kontroli i komórkę do spraw zgodności.

Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i zapewnieniem funkcjonowania adekwatnego systemu kontroli wewnętrznej oraz odpowiedzialna jest za monitorowanie jego skuteczności.

Działania Rady Nadzorczej w zakresie systemu kontroli wewnętrznej wspiera Komitet Audytu. Do zadań Komitetu należy w szczególności monitorowanie skuteczności systemu kontroli wewnętrznej.

3) Przyjęty schemat organizacji trzech poziomów systemu w ramach struktury organizacyjnej Banku.

Funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej jest zorganizowany na trzech, niezależnych poziomach:

- a) na pierwszy poziom składa się zarządzanie ryzykiem powstałym w związku z działalnością operacyjną prowadzoną przez jednostki organizacyjne Banku,
- b) na drugi poziom składa się:
  - zarządzanie ryzykiem przez pracowników komórek organizacyjnych Centrali Banku,
  - zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych,
  - działalność komórki ds. zgodności,

- działalność komórki kontroli wewnętrznej,
- c) trzeci poziom stanowi audyt wewnętrzny realizowany przez Spółdzielczy System Ochrony SGB.

Działalność na drugim poziomie, jest niezależna od działalności na pierwszym poziomie. Pierwszy poziom odpowiedzialny jest m.in. za zapewnienie zgodności wykonywanych czynności z procedurami wewnętrznymi, a także bieżące reagowanie na stwierdzone nieprawidłowości oraz monitorowanie mechanizmów kontrolnych, w szczególności w procesach biznesowych funkcjonujących w Banku.

Drugi poziom odpowiedzialny jest w szczególności za: monitorowanie bieżące przyjętych mechanizmów kontrolnych, przeprowadzanie pionowych testów przestrzegania mechanizmów kontrolnych, ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontrolnych, matrycę funkcji kontroli, wykaz mechanizmów kontrolnych objętych niezależnym monitorowaniem w procesach innych niż te uznane za istotne, prowadzenie rejestru nieprawidłowości znaczących i krytycznych oraz raportowanie o tych nieprawidłowościach. Ponadto może w oparciu o plan testowania przeprowadzać poziome testowania w ramach własnej/danej komórki drugiego poziomu.

Trzeci poziom odpowiedzialny jest za badanie oraz ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontrolnych i niezależnego monitorowania ich przestrzegania odpowiednio w ramach pierwszego i drugiego poziomu systemu kontroli wewnętrznej. Na wszystkich poziomach, w ramach systemu kontroli wewnętrznej stosowane są odpowiednie mechanizmy kontrolne lub przeprowadzane jest niezależne monitorowanie ich przestrzegania.

4) Funkcja kontroli.

Jednym z elementów systemu kontroli wewnętrznej jest funkcja kontroli, na którą składają się wszystkie mechanizmy kontrolne w procesach funkcjonujących w Banku, niezależne monitorowanie przestrzegania tych mechanizmów kontrolnych oraz raportowanie w ramach funkcji kontroli.

Mechanizmy kontrolne przyjęte w Banku wbudowane są w funkcjonujące procesy, czynności, w codzienną działalność operacyjną Banku. Proces projektowania, zatwierdzania i wprowadzania w Banku mechanizmów kontrolnych jest odpowiednio udokumentowany i umożliwia przypisanie komórkom organizacyjnym odpowiedzialności za realizację zadań w poszczególnych etapach tego procesu.

W Banku zapewniona jest niezależność monitorowania pionowego poprzez jednoznaczne wyodrębnienie poziomów systemu oraz niezależność monitorowania poziomego poprzez rozdzielenie zadań dotyczących stosowania danego mechanizmu kontrolnego i niezależnego monitorowania jego przestrzegania w ramach danego poziomu.

Za monitorowanie odpowiednio: poziome (weryfikacja bieżąca, testowanie) w ramach danego poziomu odpowiedzialni są wyznaczeni pracownicy, w tym kierownicy jednostek/komórek organizacyjnych oraz pionowe pierwszego poziomu przez drugi poziom odpowiadają Zespoły i Stanowiska Centrali Banku oraz Zespoły: Zespół analiz kredytowych, Zespół ryzyk bankowych, Zespół monitoringu i windykacji, Zespół zgodności i kontroli wewnętrznej.

Monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych obejmuje weryfikację bieżącą i testowanie w ramach monitorowania pionowego i poziomego z uwzględnieniem:

- a) celów systemu kontroli wewnętrznej,

- b) złożoności procesów, w tym zwłaszcza procesów istotnych,
- c) liczby, rodzaju i stopnia złożoności mechanizmów kontrolnych,
- d) ryzyka zaistnienia nieprawidłowości,
- e) zasobów poszczególnych poziomów, w tym kwalifikacji, doświadczenia i umiejętności pracowników tych poziomów,
- f) zasady proporcjonalności.

Podstawowym narzędziem do operacyjnego zarządzania systemem kontroli wewnętrznej w Banku jest matryca funkcji kontroli, w której powiązано cele ogólne systemu kontroli wewnętrznej z procesami istotnymi wraz z wpisanymi w te procesy kluczowymi mechanizmami kontrolnymi i niezależnym monitorowaniem tych mechanizmów.

Bank określił kategorie nieprawidłowości wykrytych przez system kontroli wewnętrznej, biorąc pod uwagę ich negatywny wpływ na zapewnienie osiągnięcia określonych celów systemu kontroli wewnętrznej. Nadanie odpowiedniej kategorii nieprawidłowości stwierdzonej, w ramach niezależnego monitorowania, polega na oszacowaniu poziomu ryzyka związanego z tą nieprawidłowością. W Banku prowadzony jest rejestr wszystkich nieprawidłowości znaczących i krytycznych. Wykryte w ramach pierwszego poziomu nieprawidłowości znaczące lub krytyczne, są niezwłocznie zgłaszane przez stronę kontrolowaną do komórki kontroli wewnętrznej wchodzącej w skład Zespołu zgodności i kontroli wewnętrznej i Prezesa Zarządu, a w przypadku nieprawidłowości:

- a) krytycznych, Prezes Zarządu zgłasza również do Zarządu Banku oraz komórki audytu,
- b) znaczących i krytycznych, komórka kontroli wewnętrznej wchodząca w skład Zespołu zgodności i kontroli wewnętrznej zgłasza również do komórki odpowiedzialnej za niezależne monitorowanie procesu, w ramach którego zaistniała dana nieprawidłowość znacząca lub krytyczna.

Wykryte w ramach drugiego poziomu nieprawidłowości znaczące lub krytyczne, są niezwłocznie zgłaszane przez Prezesa Zarządu do Zarządu i Rady Nadzorczej, a w przypadku nieprawidłowości krytycznych, Zarząd zgłasza również do komórki audytu.

Zarząd Banku otrzymuje w okresach kwartalnych, a Rada Nadzorcza w okresach półrocznych, sprawozdanie o wynikach kontroli, tj. testowania pionowego i poziomego przestrzegania kluczowych mechanizmów kontrolnych z uwzględnieniem m.in. zestawienia wykrytych nieprawidłowości znaczących i krytycznych oraz informacji dotyczących efektów działań podjętych w celu usunięcia tych nieprawidłowości.

5) Umiejscowienie, zakres zadań, niezależność komórki do spraw zgodności i komórki audytu wewnętrznego.

Komórka ds. zgodności podlega bezpośrednio Prezesowi Zarządu. Do zadań komórki ds. zgodności należy identyfikacja, pomiar, ocena, kontrola i monitorowanie ryzyka braku zgodności działalności Banku z przepisami zewnętrznymi, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi oraz przedstawianie raportów w tym zakresie.

Kierujący komórką ds. zgodności ma zapewniony bezpośredni kontakt z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej, tzn. ma prawo zgłaszania zagadnień dotyczących zgodności Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej, a także członkom Rady Nadzorczej lub Zarządu. Kierujący komórką ds. zgodności uczestniczy w każdym posiedzeniu Zarządu.

Kierujący komórką ds. zgodności uczestniczy w posiedzeniach Rady Nadzorczej i Komitetu Audytu, w przypadku, gdy przedmiotem posiedzenia są zagadnienia związane

z systemem kontroli wewnętrznej, zapewnianiem zgodności, audytem wewnętrznym i zarządzaniem ryzykiem. Powołanie i odwołanie kierującego komórką ds. zgodności odbywa się za zgodą Rady Nadzorczej. W przypadku zmiany na stanowisku kierującego komórką ds. zgodności, Zarząd niezwłocznie informuje o tym Komisję Nadzoru Finansowego wraz ze wskazaniem przyczyny zmiany. Wysokość wynagrodzenia (w tym premii) kierującego komórką ds. zgodności jest zatwierdzana przez Radę Nadzorczą. W związku z przystąpieniem Banku do Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB, funkcję komórki audytu wewnętrznego realizuje odpowiednia komórka Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB. Zasady wykonywania audytu wewnętrznego przez komórkę audytu wewnętrznego Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB określone zostały w załączniku do Umowy Systemu Ochrony.

6) Zasady corocznej oceny skuteczności i adekwatności systemu kontroli wewnętrznej, dokonywanej przez Radę Nadzorczą.

Rada Nadzorcza dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym funkcji kontroli, komórki ds. zgodności oraz wyników audytu przeprowadzonego przez komórkę audytu wewnętrznego, po uwzględnieniu opinii Komitetu Audytu. Dokonując oceny, Rada Nadzorcza bierze pod uwagę informacje przekazane przez Zarząd o sposobie wypełniania zadań przez pracowników Banku w ramach funkcji kontroli oraz komórki ds. zgodności ze szczególnym uwzględnieniem:

- a) adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej w zapewnieniu osiągnięcia każdego z celów systemu kontroli wewnętrznej,
- b) skali i charakteru nieprawidłowości znaczących i krytycznych oraz najważniejszych działań zmierzających do usunięcia tych nieprawidłowości, w tym o podjętych środkach naprawczych i dyscyplinujących,
- c) zapewnienia niezależności komórce ds. zgodności,
- d) zapewnienia środków finansowych niezbędnych do skutecznego wykonywania zadań przez pracownika komórki ds. zgodności oraz do systematycznego podnoszenia kwalifikacji oraz zdobywania doświadczenia i umiejętności przez pracownika tej komórki.